
Lesebok i traumatologi til å bli klok av

BOKOVERSIKT

Kirurgiske lærebøker beskriver ofte behandlingen ved skader og sykdommer som er kjent. Denne boken gjør bare delvis det. Hovedsakelig beskriver den handlingsmønstre ved forskjellige tilstander og problemkomplekser, som for eksempel den bevisstløse pasient, pasienten med stump bukskade, skadepasienten med hematuri.

Behandlingen av en bestemt skade kan være forskjellig ut fra pasientens totale skadegrad og den hemodynamiske tilstanden. Observasjon av livsfunksjonene, ”vital signs”, er første steg i vurderingen og bestemmer det videre handlingsmønsteret. Dernest følger påvisning av anatomisk skade, så registrering av skademekanisme og til slutt tilleggsfaktorer som lav eller høy alder og samtidige sykdommer.

53 amerikanske spesialister, ikke bare fra de største traumesentrene, men også fra sykehus av skandinavisk størrelse, bidrar. Hvert kapittel består av en gjennomgang med litteraturhenvisninger. Deretter følger litteraturlisten hvor hver referanse ledsages av en kort beskrivelse av det viktigste poenget. Referansene er delt inn i tre klasser. Klasse I er vel forberedte, prospektive, randomiserte, kontrollerte forsøk. Klasse II er prospektive studier og store retrospektive analyser basert på troverdige data, mens klasse III er små, retrospektive studier, kasuistikker og ekspertuttalelser. Dette gir leseren en enestående mulighet til å vurdere de behandlingsoppleggene som foreslås. Det kan dempe skråsikkerheten i diskusjonen om hvordan man vil organisere sitt eget traumemottak.

Til slutt i hvert kapittel er det algoritmer over fremgangsmåten ved de forskjellige tilstandene. Algoritmer kan ikke erstatte erfaring og algoritmer kan ikke dekke alle sammensatte tilstander. De kan imidlertid systematisere tilnærmingen til problemene.

Boken omhandler den første behandlingen av pasienten med store skader og er ikke en detaljert lærebok i reparasjon av de forskjellige skadene. Målgruppen er kirurger, leger i mottak, ortopedier, nevrokirurger og egentlig alle leger som møter den alvorlig skadede pasient.

Den bevisbaserte tilnærmingen til initial traumatologi ut fra referanser vektet etter sin vitenskapelige holdbarhet, gjør dette til en verdifull bok og et forbilde for andre lærebøker.

Johan Pillgram-Larsen

Sanitetsregimentet – Lahaugmoen

Skjetten

Publisert: 20. august 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.